

Terénní floristika část VI

*Polygonaceae, Hypericaceae, Violaceae,
Cucurbitaceae, Brassicaceae, Rosaceae,
Crassulaceae*

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

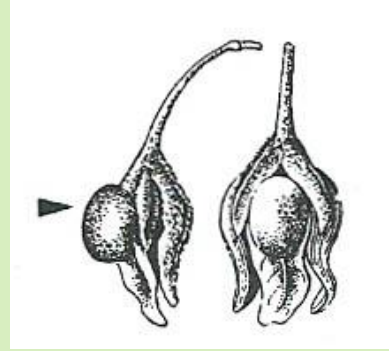
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rumex obtusifolius – sanguineus

Butter-Ampfer, *Rumex obtusifolius*.

Rumex obtusifolius – *sanguineus*

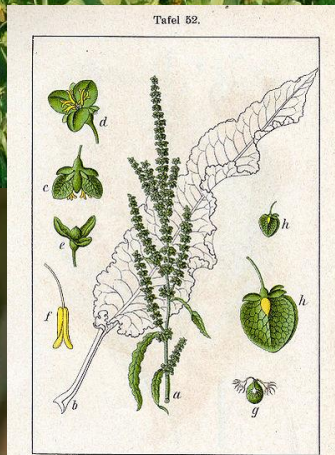
- Listy větší s nevýraznou žilnatinou
- Hustší a vyšší květenství
- Široké krovky kolem nažky
- Krovky s výraznými zuby a bez mozolku
- Indikace: RU plochy, indikátor nitrofilních ploch, nelesní i lesní půda (paseky)

- Listy menší s vyniklou žilnatinou
- Řidší a nižší květenství
- Nažka a krovky drobné, úzké
- Krovky bez zubů, úzké, na boku s 1 mozolkem
- Indikace: Podrost vlhkých lesů, zvl. lužních, dostatek živin v půdě, mimo les jen zcela výjimečně

Rumex crispus – *stenophyllus*

Photo by:
Richard Old
www.xidservices.com

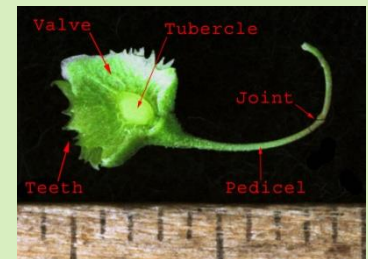

Tafel 52.

Krauser Ampfer, *Rumex crispus*.

HERBARIUM J. BOGNÁR
PLANTAE HUNGARICAE EXSICCATAE
Rumex stenophyllus Led.
Kesztenyevélű sóska
In pratis pascuis ad ripam rivum
Kerka - patak sub Bajánosnyé (Órség)
1907.1904. 1893.

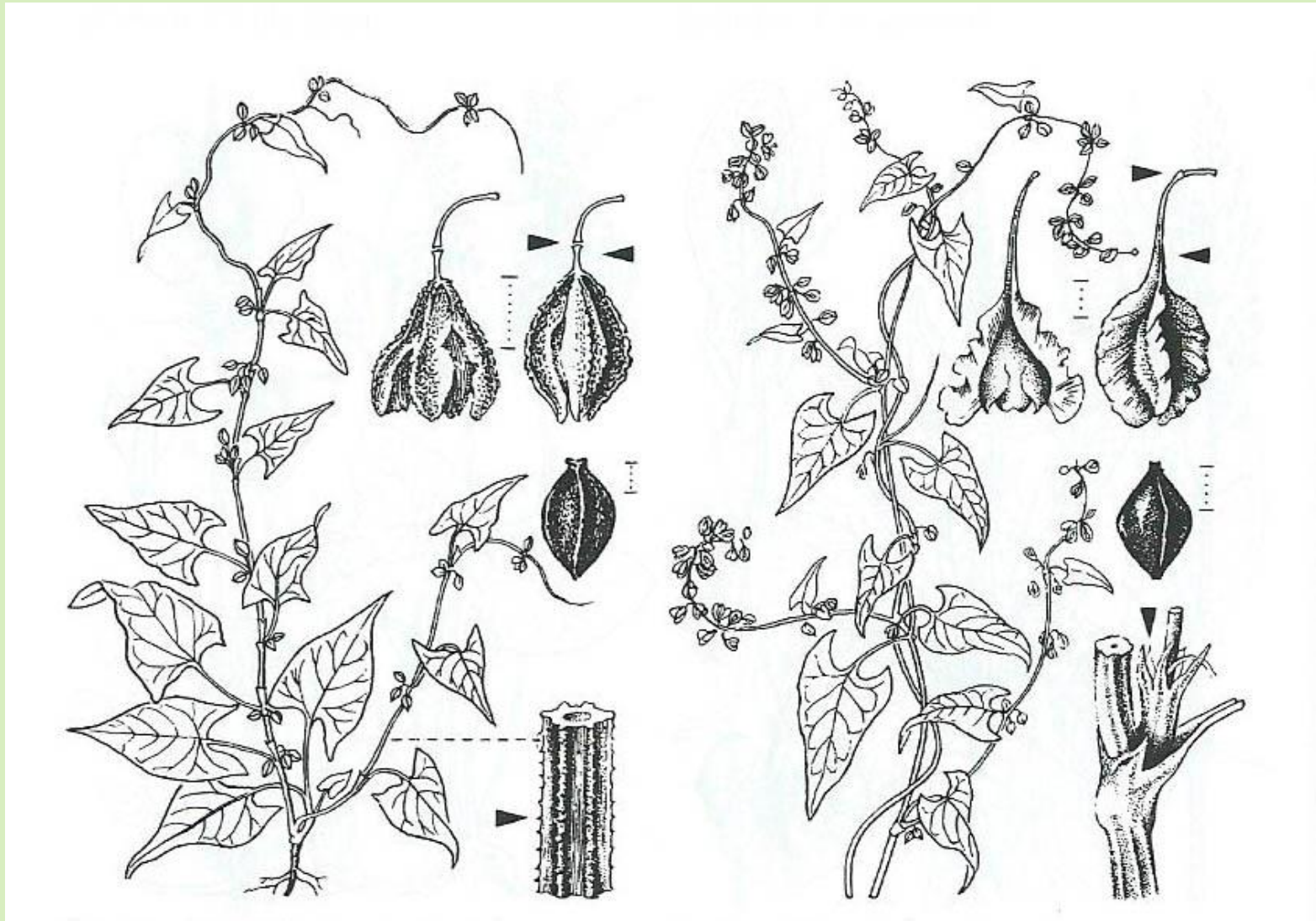

Rumex crispus – stenophyllus

- Listy přízemní růžice na okraji nápadně zkadeřené
- Vyšší a hustší květenství
- Krovky s nažkou vejčité, celokrajné
- Indikace: RU plochy, pastviny, výrazný nitrofyt, od nížin do podhůří

- Listy tvarem podobné, avšak na okraji rovné nebo jen nevýrazně zprohýbané
- Nižší a hustší květenství
- Krovky s nažkou srdčité až ledvinité, na okraji drobněji zubaté
- Indikace: RU plochy, těžké, zasolené půdy, teplé oblasti – nížiny až pahorkatiny

Fallopia convolvulus – dumetorum

Fallopia convolvulus – dumetorum

- Lodyha brázdřitá, hranatá, na omak drsná
- Plod=nažka s krovkami mají krátkou stopku
- Krovky nažky tvoří úzký lem
- Nažka ve zralosti matná
- Indikace: Segetál, avšak i na RU místech, na pasekách

- Lodyha okrouhlá, na omak hladká a lysá
- Plod=nažka s krovkami mají dlouhou stopku
- Krovky tvoří široký lem
- Nažka je ve zralosti lesklá
- Indikace: Lesy, křoviny, paseky, převážně lesní půda, výj. RU plochy

Reynoutria - křídlatka

Reynoutria japonica

Reynoutria – křídlatka

R. japonica

R. sachalinensis

Reynoutria sachalinensis

R. sachalinensis

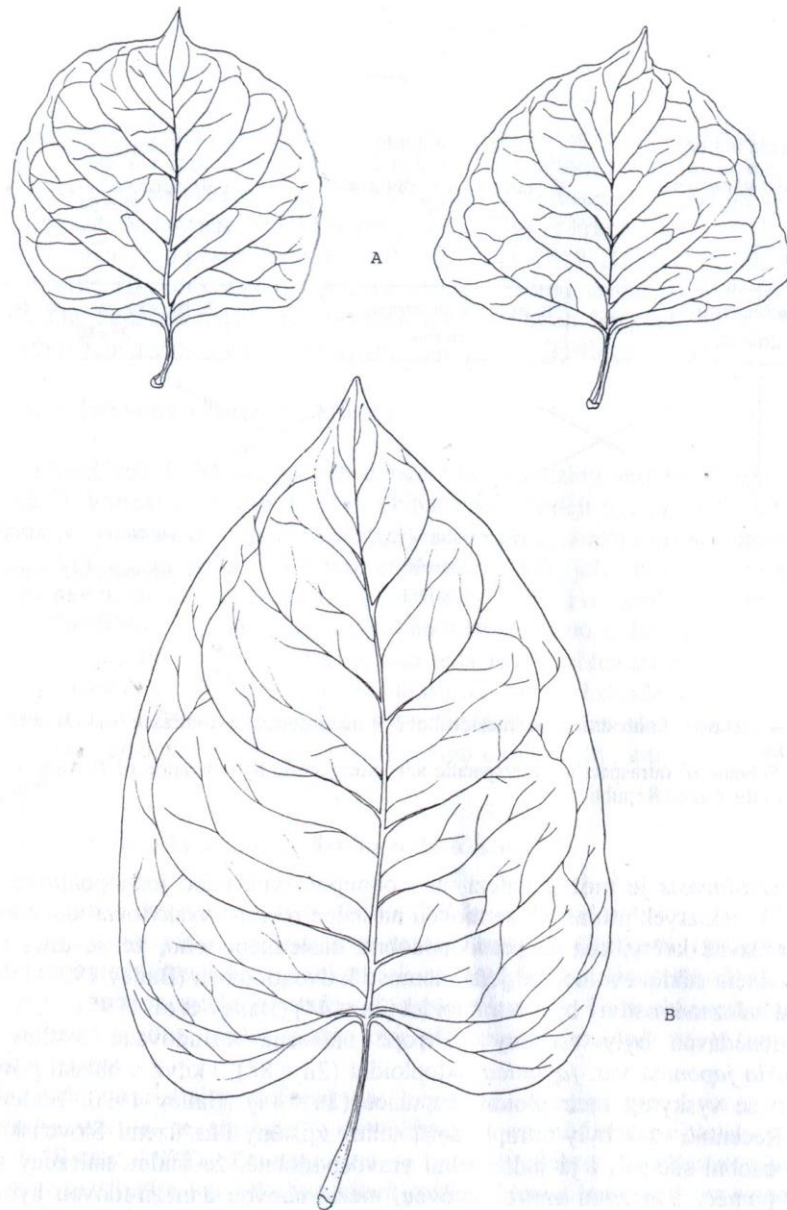

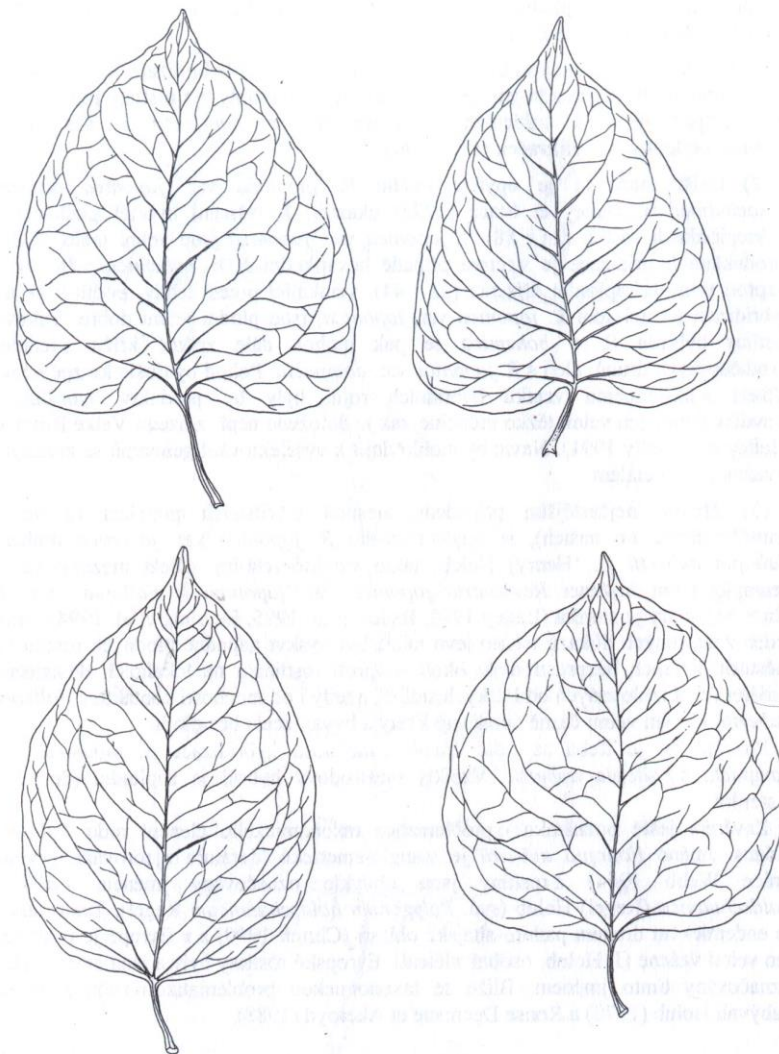
R. x bohemica

Diagnosticky významné znaky křídlatek:

- **výška rostlin**
- **kompaktnost trsů - polykormonů, existence a délka podzemních výběžků**
- **délka x šířka čepele**
- **tvar báze čepele**
- **prezence chlupů na rubu listu (v blízkosti hlavní žilky)**
- **charakter těchto chlupů**
- **tvar příčného průřezu řapíku listu**
- **charakter květenství**
- **šířka křídla okvěti**

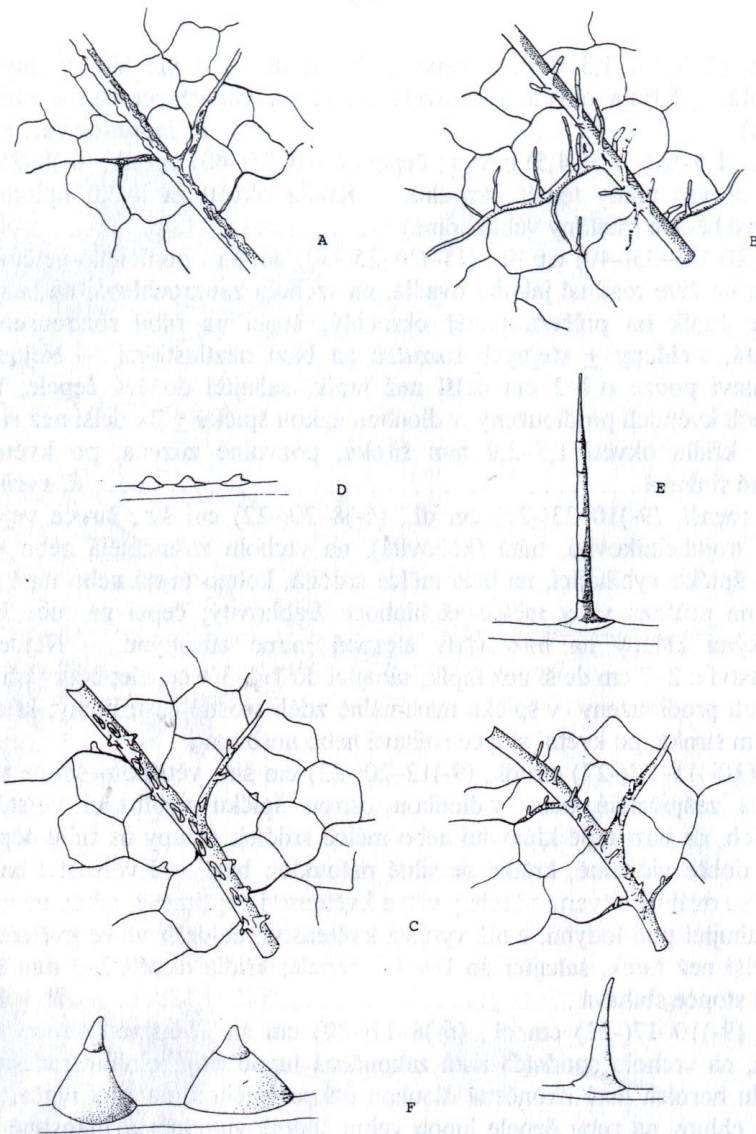
Obr. 2. – Spodní listy druhů (A) *R. japonica* var. *japonica*; (B) *R. sachalinensis*. Kresba K. Bimová.
 Fig. 2. – Basal leaves of (A) *R. japonica* var. *japonica*; (B) *R. sachalinensis*.

Obr. 3. – Spodní listy křížence *R. × bohemica*. Kresba K. Bimová.
 Fig. 3 – Basal leaves of the hybrid *R. × bohemica*.

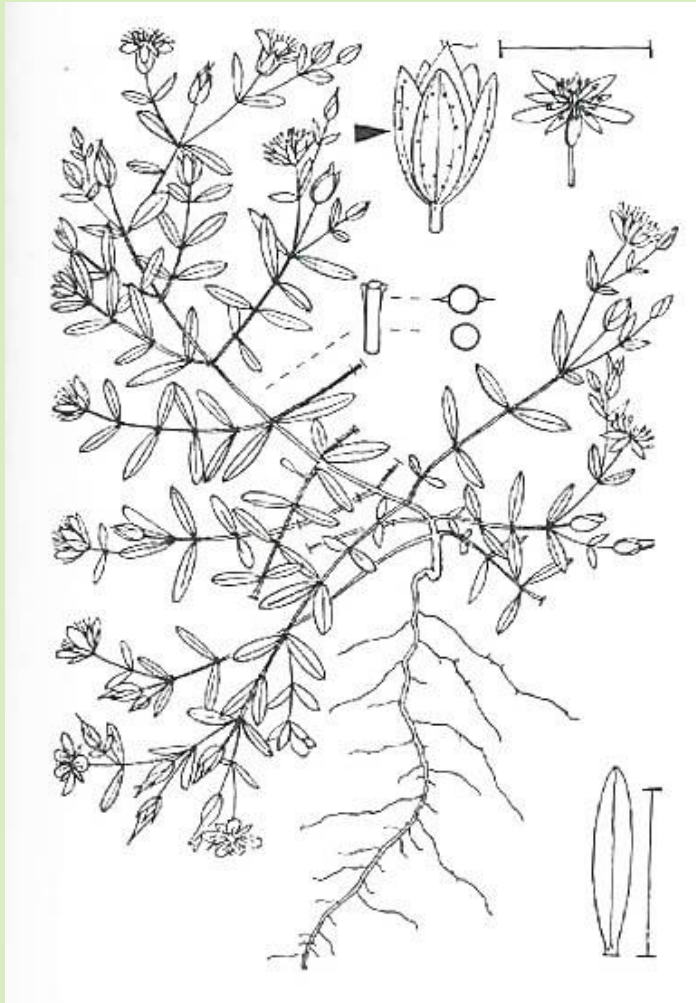
Obr. 4. – Horní listy a květenství druhů (A) *R. japonica* var. *japonica*; (B) *R. sachalinensis*; (C) *R. × bohemica*. Plody druhů (D) *R. japonica* var. *japonica*; (E) *R. sachalinensis*; (F) *R. × bohemica*. Kresba K. Bímová.
 Fig. 4. – Upper leaves and inflorescence of (A) *R. japonica* var. *japonica*; (B) *R. sachalinensis*; (C) *R. × bohemica*. Fruits of (D) *R. japonica* var. *japonica*; (E) *R. sachalinensis*; (F) *R. × bohemica*.

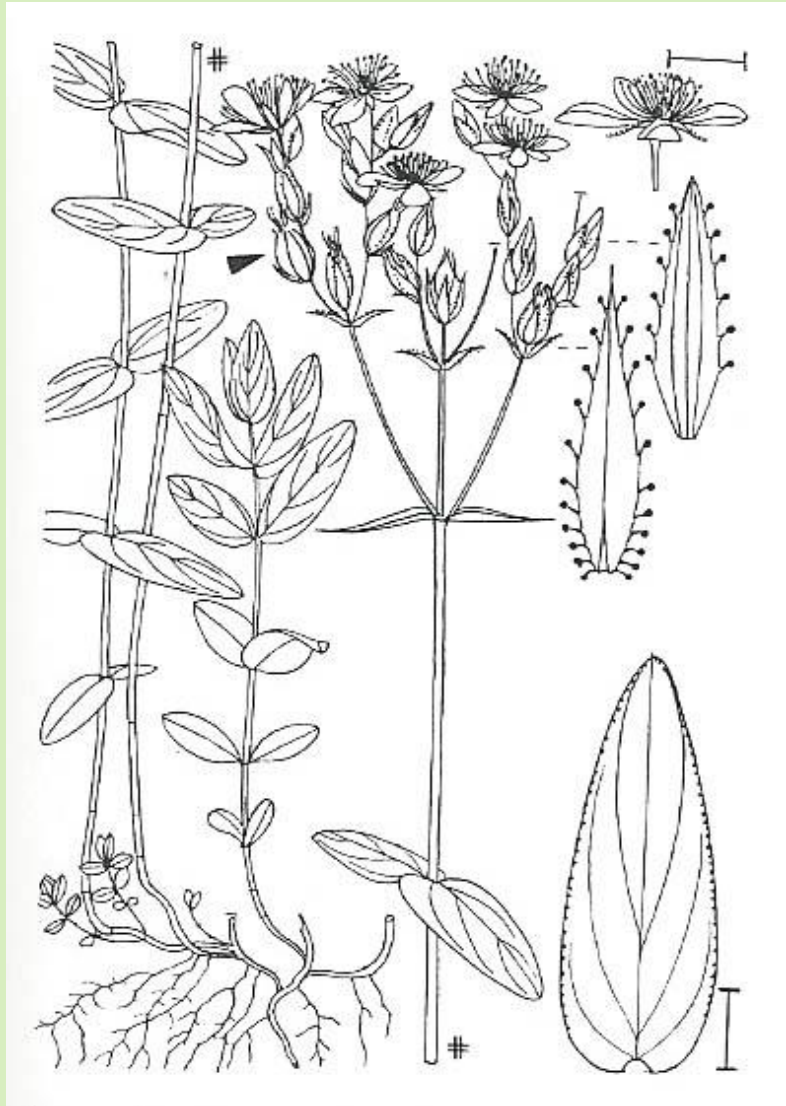
Obr. 5. – Rub spodního listu druhů (A) *R. japonica* var. *japonica*; (B) *R. sachalinensis*; (C) přechody ve tvarech a hustotě chlupů u *R. x bohemica*. Zvětšené chlupy na rubu spodních listů druhů (D) *R. japonica* var. *japonica*; (E) *R. sachalinensis*; (F) *R. x bohemica*. Kresba K. Bímová.

Fig. 5. – Undersides of leaves of (A) *R. japonica* var. *japonica*; (B) *R. sachalinensis*; (C) transitions in the shape and density of trichomes of *R. x bohemica*. Trichomes on the undersides of basal leaves of (D) *R. japonica* var. *japonica*; (E) *R. sachalinensis*; (F) *R. x bohemica*.

Hypericum humifusum – *hirsutum*

Hypericum montanum

Hypericum perforatum - *maculatum*

MANSBLÖD, A. *HYPERICUM PERFORATUM* L.
B. *HYPERICUM MACULATUM* CR.

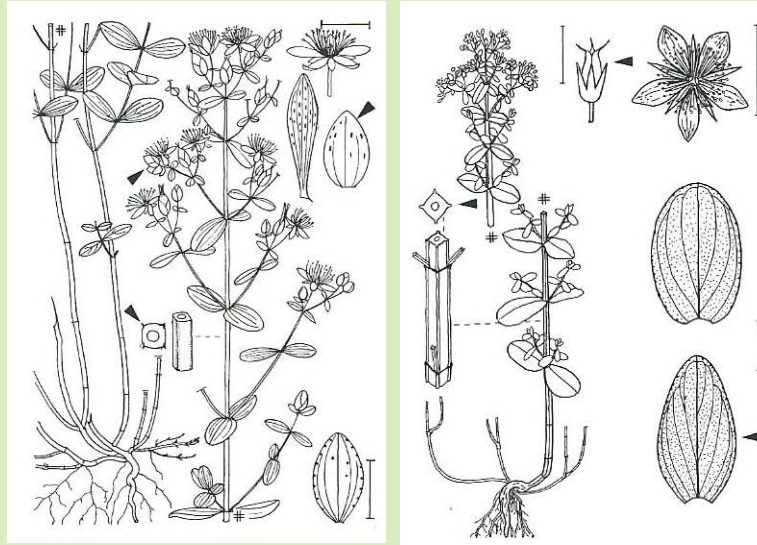

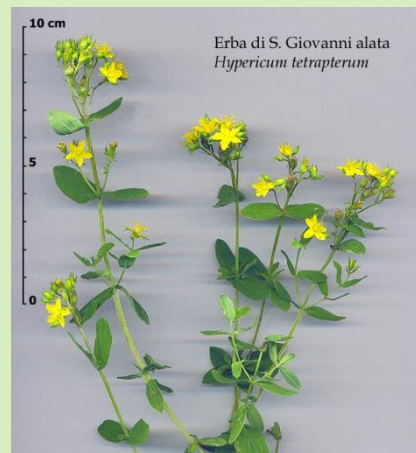
Hypericum perforatum - maculatum

- Oddenek bez podzemních výběžků
- Bohatě větvená lodyha, s částmi květenství na jednotlivých větvích lodyhy
- Lodyha na průřezu dvouřízná
- Indikace: RU plochy, kamenité propustné půdy, teplejší oblasti
- Oddenek s plazivými podzemními výběžky
- Nápadně méně větvená lodyha s nahloučeným květenstvím na vrcholu
- Lodyha na příčném průřezu 4-hranná
- Indikace: mezofilní až hygromezofilní louky, pastviny, od podhůří do subalpinského stupně

Hypericum maculatum – tetrapterum

© Dana Michalcová

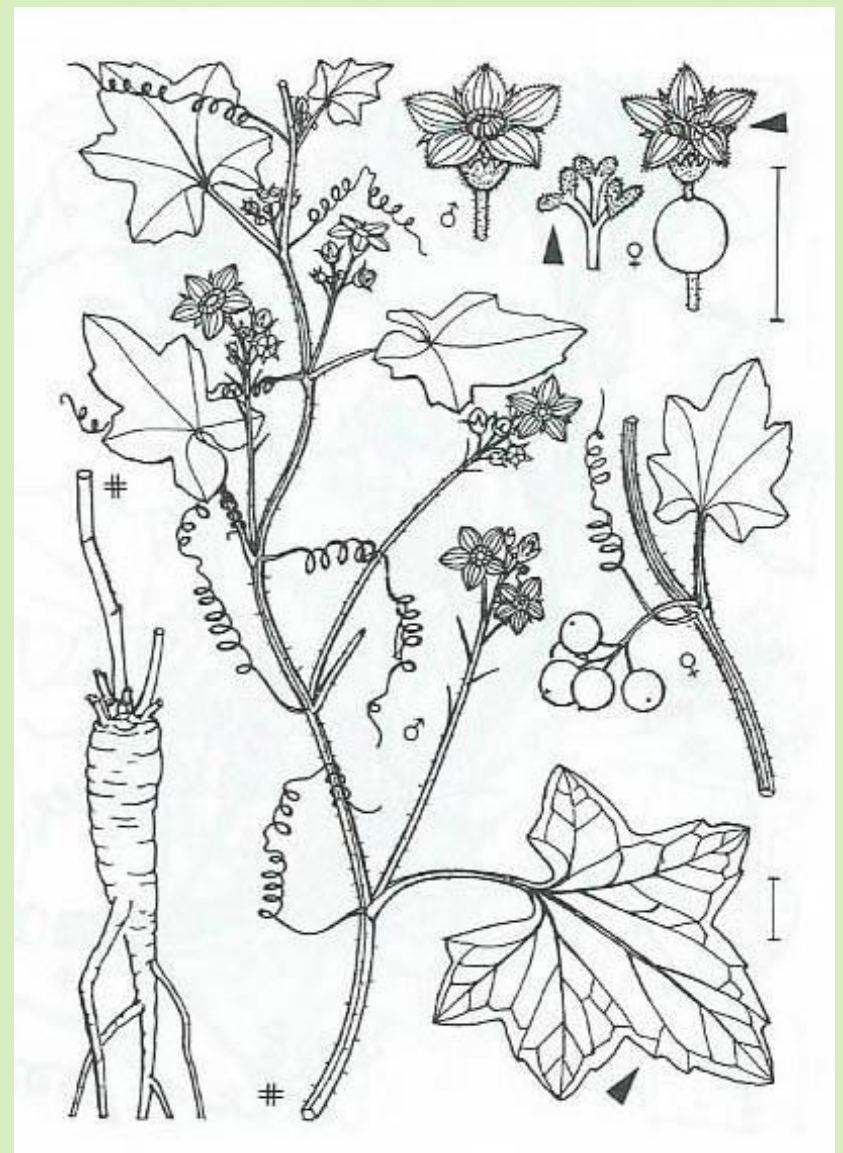
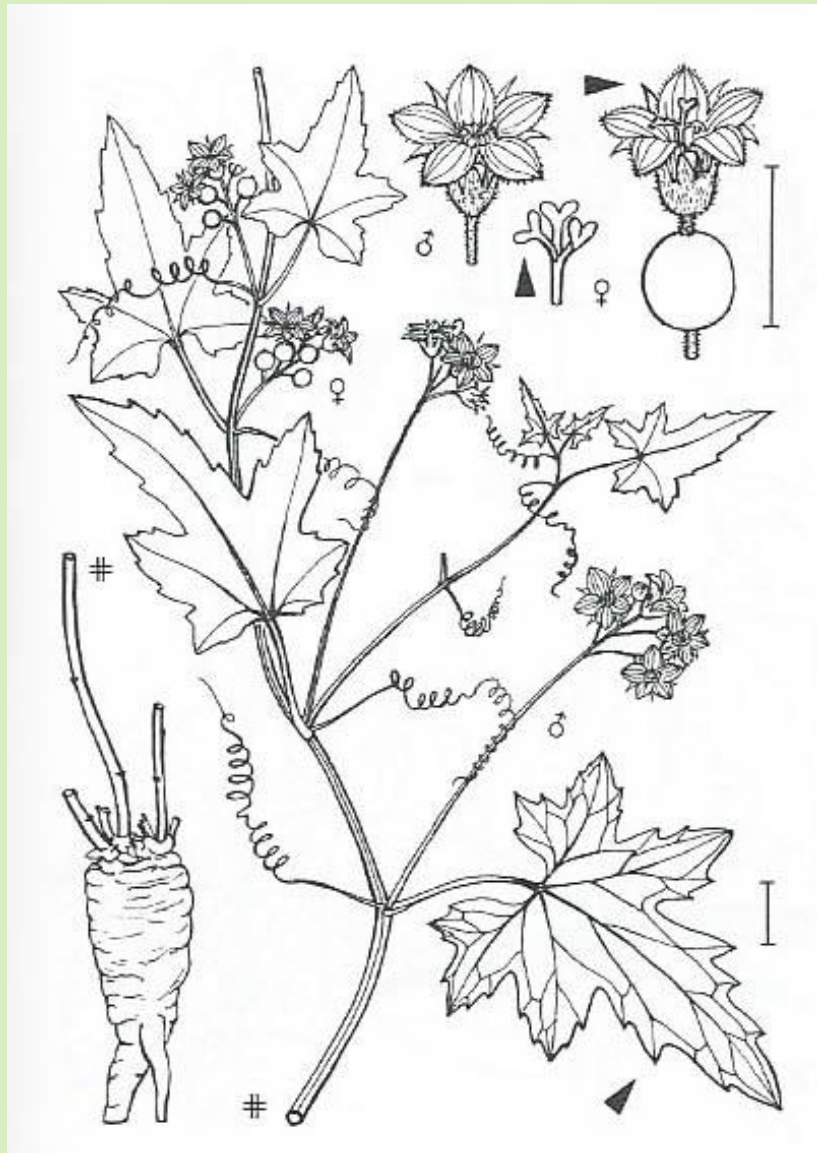

© Dana Michalcová

Hypericum maculatum – tetrapterum

- Oddenek s plazivými podzemními výběžky
- Nápadně méně větvená lodyha – boční větve v paždí listů však delší než přilehlý list
- Lodyha na příčném průřezu 4-hranná
- Indikace: mezofilní až hygromezofilní louky, pastviny, od podhůří do subalpinského stupně
- Oddenek s krátce plazivými vystoupavými výběžky
- Lodyha velmi málo a krátce větvená – boční výhony v paždí listů nepřesahují délku přilehlého listu
- Lodyha na příčném průřezu taktéž 4-hranná, ale křídlatá
- Indikace: podmáčené-mokré slatinné louky, příkopy, prameniště, pahorkatina až podhůří

Bryonia alba – dioica

Bryonia alba – dioica

- Rostlina jednodomá
- Listy středně - hluboce laločnaté
- Blizna lysá
- Plody bobule – černé
- Indikace: RU, křoviny, ploty
- Rostlina dvoudomá
- Listy mělce laločnaté nebo jen 5-cípé
- Blizna chlupatá
- Plody bobule – červené
- Indikace: stejná

Arabis brassica – turrita

Arabis brassica – turrita

- Lodyha i listy nasivělé (jíněné), lysé
- Květ čistě svítivě bílý
- Plody (šešule), šikmo od lodyhy odstávající
- Indikace: suťové lesy zaříznutých údolí, na bazických podkladech; Český masív

- Lodyha i listy zelené, krátce odstále chlupaté s větvenými chlupy
- Květ nažloutle bílý
- Plody (šešule) dolů ohnuté
- Indikace: suťové lesy, lesní svahy, na bazických i kyselých podkladech; pouze karpatská část našeho státu

Euphorbia esula - *waldsteinii*

Euphorbia esula – waldsteinii (virgata)

- Rostlina zelená
- Lodyžní listy podlouhlé, nejširší ve své polovině-dvou třetinách své délky
- Listeny pod cyathii ledvinité
- Indikace: sekundární trávníky, meze, úhory, , náspy, okraje polních cest, nížiny-horský stupeň

- Rostlina šedo zelená-sivá
- Lodyžní listy kopinaté, nejširší ve své dolní třetině
- Listeny pod cyathii tupě trojúhelné-vejčité
- Indikace: Bromion, Koelerio-Phleion, hlinité meze, teplé oblasti

Lysimachia nemorum – nummularia

Lysimachia nemorum – *nummularia*

- Lodyha vystoupavá
- Listy vejčité se špičkou
- Kališní lístky úzce trojúhlé
- Tyčinky volné, nesrostlé

- Indikace: Bučiny, olšiny olše šedé, lesní prameniště, břehy lesních potoků, submontánní-montánní stupeň

- Lodyha plazivá
- Listy okrouhlé-eliptické, bez špičky
- Kališní lístky srdčité
- Tyčinky srostlé ve sloupek

- Indikace: lužní lesy, vlhká místa jiných lesů od nížin do podhůří, parky, zahrady, toky a nádrže, , vlhké louky

Primula veris – elatior

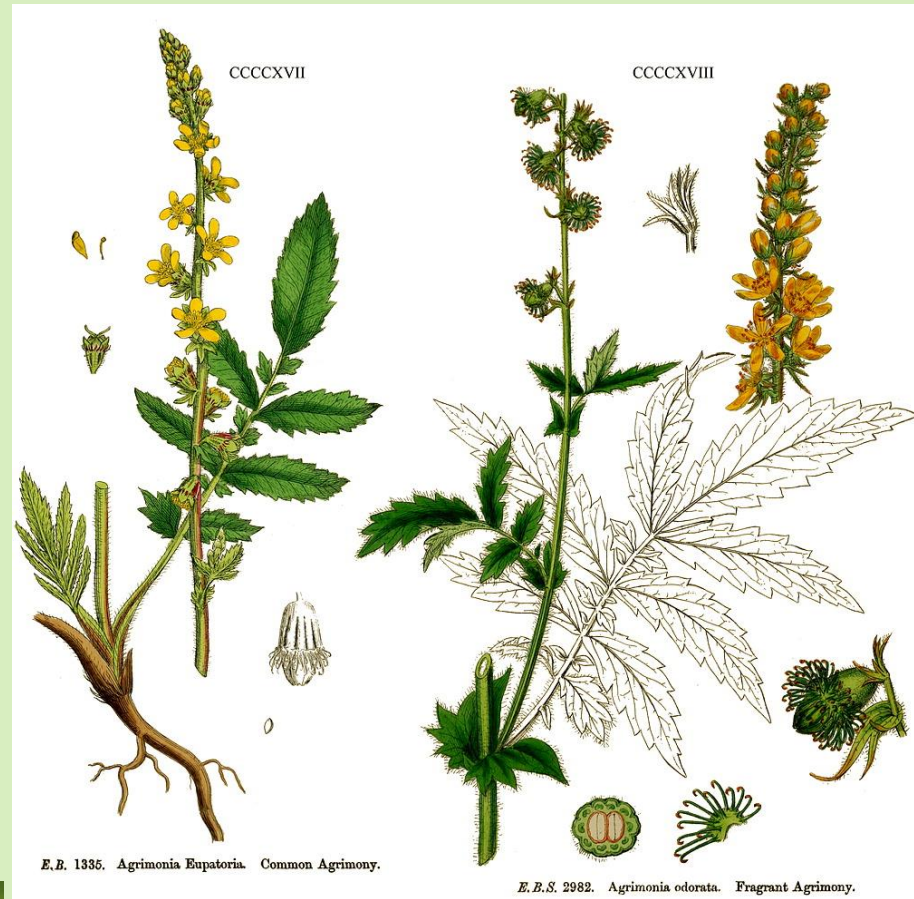

Primula veris – elatior

- Koruna menší, žloutkově žlutá
- Kalich nafouklý, ke korunní trubce nepřilehlý, bledožlutý
- Tobolka kratší než kalich
- Indikace: dubohabřiny v teplejších částech Moravy a Čech

- Koruna větší, bledě žlutá
- Kalich ke korunní trubce přitisklý, na hranách trávozelený jinak bleděžlutý
- Tobolka delší než kalich
- Indikace: přípotoční olšiny, suťové lesy, lužní lesy středních poloh, lesní prameniště, údolní louky, subalpínské louky

Agrimonia eupatoria - procera

Agrimonia eupatoria - procera

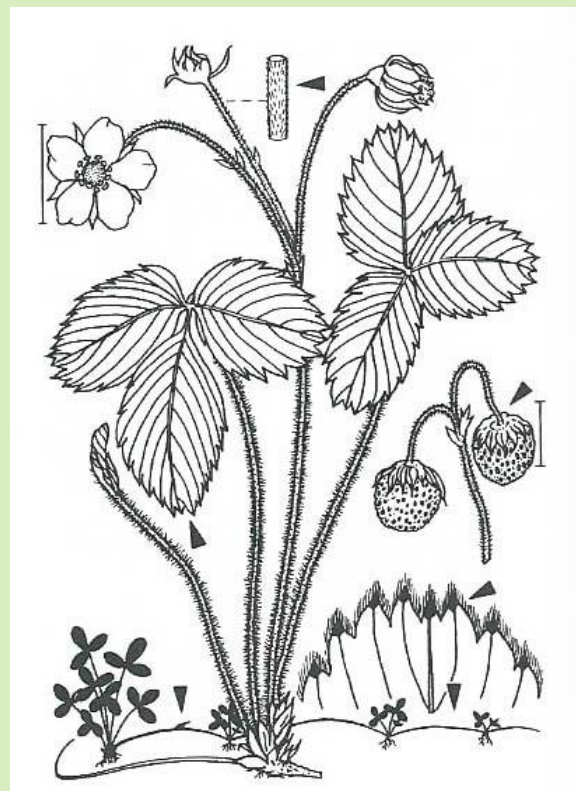
- Dolní listy růžicovitě sblížené
- Lodyha se 3 typy chlupů
- Listy na rubu šedé až běloplstnaté
- Zralá češule obráceně kuželovitá, na povrchu brázditá
- Háčky na okraji češule směřují rovně nebo šikmo vzhůru
- Indikace: xerofilní trávníky sekundární suché louky a lada, lemy teplomilných lesů, ovocné sady, náspy, meze, častěji vápnité půdy, chybí na RU plochách; teplejší oblasti se subkontinentálním klimatem, nížiny-podhůří

- Dolní listy a další listy lodyhy rovnoměrně rozmístěny
- Lodyha se 2 typy chlupů
- Listy oboustranně zelené
- Zralá češule čihovitá, bez výrazných brázd
- Háčky na okraji češule ohnuté dolů (nazpět)
- Indikace: lesní lemy a světliny vlhčích lesů, kyselá půdy, hluboké, subatlantské klima, J-JZ Čechy, JZ Morava, Čsm. vrchovina

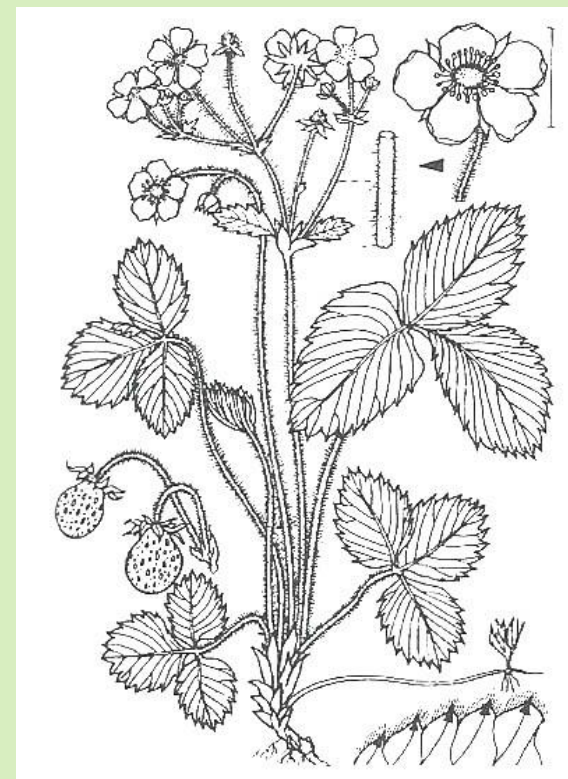
Fragaria vesca – viridis - moschata

Listeny na stolonech,
Přilehlé chlupy na květ
stopkách,
Kalich odstálý

Listeny na stolonech chybí
Přilehlé chlupy na květ
stopkách
Kalich přilehlý na jahodu

Listeny na stolonech chybí
Chlupy na květ stopkách
odstálé,
Kalich odstálý

Sedum acre – boloniense

Sedum acre – boloniense

- Listy oble trojúhlé-kuželovité, u báze nejširší, shora mírně zploštělé, krátké, na průřezu oválné
- Indikace: suchá výslunná místa, skalky, navážky, okraje silnic a cest, písek vz., železniční náspy, koruny zídek, pahorkatina-podhůří

- Listy válcovité, po celé délce stejně široké, delší, na průřezu okrouhlé
- Indikace: totéž, i písky, více na narušených místech, nížiny-pahorkatina, teplomil

Děkuji za pozornost .....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ